

[Schmidt.]

forstaa, man ikke vil anerkende, at man bør give et bestemt nationalt Mindretal den videst mulige Adgang til at sende sine Børn i Skoler, som har det samme nationale og kulturelle Grundlag. Jeg synes, man maa indrømme, at vi ikke kan behandles paa den samme Maade som andre private Skoler. Det er ved Siden af, naar man siger, at vi ikke kan forlange, at Tyskerne skal behandles *bedre* end de danske Statsborgere, thi det, det drejer sig om, er, at de skal behandles *anderledes*, fordi de er af en anden Kultur — ikke bedre og ikke ringere, det er slet ikke det, der er Tale om.

De Bemærkninger, som den højtærede Undervisningsminister knyttede til Paragraffen om de højere Skoler, giver mig et lille Haab om, at man paa dette Omraade kan komme lidt videre. Men der er noget, jeg maa forklare. Ministeren sagde, at de højere tyske Skoler maa bygge paa tysk Kulturgrundlag, men netop af den Grund kunde man ikke gaa videre end til Mellemskolen — det var vist omtrent Ministerens Mening. Og Ministeren kan jo ogsaa efter Forslaget her sige: i en højere Skole, der skal føre Eleverne frem til Universitetet, eller som har en Realklasse, skal der kun undervises i Dansk, og det er for lidt. Men jeg vil her gerne sige, at naar der i Paragraffen staar, at der undervises i Dansk som Hovedfag, betyder det ikke, at Dansk er det eneste Fag, hvori der undervises paa Dansk; det er for os en Selvfølge, at der i dansk Historie og dansk Kultur maa undervises paa Dansk, men vi har ikke syntes, det skulde være lovfæstet, fordi den tilsvarende Bestemmelse paa den anden Side gaar ud paa, at man skal have tilstrækkeligt Kendskab til tysk Sprog. Det er altsaa en Selvfølge for os, at der i en saadan højere tysk Skole undervises paa Dansk i dansk Historie og i alt, hvad der rører ved dansk Kultur. Det er noget, som vi sagtens kan tale om og vist ogsaa enes om — derfor er det vist absolut nødvendigt, at Lovforslaget bliver henvist til en Udvalgsbehandling. Derimod er det rigtignok vort Ønske og vort Krav, at naar disse Elever skal til Eksamen, skal de prøves paa Tysk i de Fag, i hvilke de er blevet undervist paa Tysk, og at de skal prøves paa Dansk i de Fag, hvor de er blevet undervist paa Dansk. Det er den Forudsætning, vi er gaaet ud fra.

Den højtærede Ministers Bemærkning om, at man med Hensyn til Privatisterne ikke er færdig med sine Overvejelser, giver mig noget Haab om, at vi, naar vi kommer til en Drøftelse i et Udvalg, kan naa til et praktisk Resultat.

Chr. Ernst Christensen: Det af det ærede Medlem Hr. Schmidt stillede Forslag til Lov om Ændringer i og Tillæg til Lovgivningen om Skolevæsenet i de sønderjydske Landsdele tilsigter jo at skabe gunstigere Forhold for det tyske Mindretal i skolemæssig Henseende, og Spørgsmaalet bliver da, om det er rimelige og fornuftige Krav, der stilles. Besvarelsen af dette Spørgsmaal vil let blive noget forskelligt efter som den kommer fra den ene eller den anden Side af de to nationale Lejre, og fuld Enighed bliver der vel aldrig. Ved Forholdenes Udvikling er det jo blevet saaledes, at det Mindretal, der for et ganske kort Aaremaal siden var henvist til at leve sit nationale Liv under et Minimum af kulturelle Rettigheder, nu er et Flertal. Naar dette forhenværende Mindretal nu ser hen til de af Staten garanterede kulturelle Rettigheder, som det nuværende Mindretal har, vilde det vel nok med Henblik paa Fortiden være fristet til at udbrøde: Ja, hvis vi havde haft det saaledes! — og saa er de endda ikke tilfredse. Ja, vi er jo alle sammen Mennesker, og de Tanker faar vi nu en Gang imellem, men vi erkender, at Tiden er en anden, heldigvis, og det kunde aldrig falde mig ind at ønske, at det nuværende Mindretal skulde leve under samme Kaar. Vi erkender — og det har vi erkendt ved vor Skolelovgivning —, at det tyske Mindretal indenfor vort Lands Grænser har et Grundkrav, som bør imødekommes fra dansk Side: Retten til at leve sit kulturelle Liv paa tysk kulturelt Grundlag. Og derfor har vi gennem vor Skolelovgivning givet Adgang til Oprettelse af tysksprogede Skoler og til Undervisning i Tysk i den danske Folkeskole, og vi har anerkendt Kravet om en udvidet Folkeskole i den saakaldte Mellemskole og har givet Ret til at afholde en afsluttende Prøve paa Tysk; en Eksamen, om man vil, som Afslutning paa Folkeskolen, som det er ønsket af mange Hjem. Det er Krav, som vi har anerkendt, og som vi altid vil anerkende. Men da intet er fuldkomment, og da det af Naturen meget